

Examenul de bacalaureat național 2020
Proba E. b)

Limba și literatura maghiară maternă

Test 14

Filiera teoretică – Profilul real; Filiera tehnologică

Filiera vocațională – Toate profilurile (cu excepția profilului pedagogic)

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Olvassa el figyelmesen a következő költeményt! A megadott kérdésekből, feladatokból kiindulva értelmezze a verset körülbelül két oldalnyi összefüggő szövegben!

Tóth Árpád: Lélektől lélekig

*Állok az ablak mellett éjszaka,
S a mérhetetlen messzeségen át
Szemembe gyűjtöm össze egy szelíd
Távol csillag remegő sugarát.*

*Billió mérföldekről jött e fény,
Jött a jeges, fekete és kopár
Terek sötétjén lankadatlanul,
S ki tudja, mennyi ezredéve már.*

*Egy égi üzenet, mely végre most
Hozzám talált, s szememben célhoz ért,
S boldogan hal meg, amíg rácsukom
Fáradt pillám koporsófödelét.*

*Tanultam én, hogy általszűrve a
Tudósok finom kristálműszerén,
Bús földünkkel s bús testemmel rokon
Elemekről ad hírt az égi fény.*

*Magamba zárom, véremmé iszom,
És csöndben és tűnődve figyelem,
Mily ős bút zokog a vérnek a fény,
Földnek az ég, elemnek az elem?*

*Tán fáj a csillagoknak a magány,
A térbe szétszórt milljom árvaság?
S hogy össze nem találunk már soha
A jégen, éjen s messziségen át?*

*Ó, csillag, mit sírsz! Messzebb te se vagy,
Mint egymástól itt a földi szivek!
A Sziriusz van tőlem távolabb
Vagy egy-egy társam, jaj, ki mondja meg?*

*Ó, jaj, barátság, és jaj, szerelem!
Ó, jaj, az út lélektől lélekig!
Küldözzük a szem csüggedt sugarát,
S köztünk a roppant, jeges úr lakik! (1923)*

Forrás: Tóth Árpád összegyűjtött versei és versfordításai. Osiris Kiadó, 2000.

- a. Értelmezze cím és szövegegész viszonyát! 5 pont
b. Melyek a vershelyzet, versbeszéd sajátosságai? Állítását indokolja! 5 pont
c. Mi jellemzi a lírai én állapotát? 5 pont
d. Hogyan módosítja az utolsó két szakasz a költemény egészének jelentését? 5 pont

A költemény értelmezésének módja külön elbírálásban részesül, melynek szempontjai a logikus gondolatmenet, szövegkohézió, helyesírás, helyes fogalom- és nyelvhasználat. 10 pont

Megjegyzés: A szövegalkotásban nem kell figyelembe venni a kérdések/feladatok sorrendjét. A terjedelem nem befolyásolja a pontozást.

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Olvassa el a következő szöveget, majd oldja meg a hozzá kapcsolódó feladatokat/válaszoljon a kérdésekre!

Még ha tudjuk is, hogy a körülöttünk lévő okoseszközök az általunk szanaszét szórt adatok és információk révén egyfolytában figyelnek minket, akkor is megijedhetünk, amikor az utcai parkolóóra egyszer csak üzenetet küld a telefonunkra, melyben az autónk pontos helyét közli. Egy pozitív utópiában a mesterséges intelligencia befűti a házat, mire hazaérünk, leparkolja az autót helyettünk, megkeresi a televízióban a kedvenc programunkat, amint a bejárati ajtónál lévő ujjlenyomat- vagy retinaleolvasó alapján kitarja előttünk a lakásunk ajtaját.

Egy sötétebb, disztópikus világban viszont a rólunk tárolt adatok, az általunk elkövetett hibák alapján eltilt minket a lehetőségtől, hogy repülőjegyet vásároljunk, pontrendszerekben értékeli a társadalmi teljesítményünket, és totális kontrollt biztosít a tömegek felett az elit egy maroknyi csoportjának. [...]

Mit tud a gép és mire nem képes?

Attól, hogy egy közvélemény-kutatásban tízszer, százszor, ezerszer több embert kérdezőnk meg, nem feltétlenül kapunk helyesebb eredményt. A minta ugyanis nem lesz automatikusan reprezentatív is, így nem csak a mennyiség számít. Az algoritmusok, hiába számolnak jobban, nem mindig modelleznek helyesebben az embereknél, különösen, ha az emberi viselkedést kellene megjósolniuk – sorolta Koltai Júlia kvantitatív szociológus, mi mindenben nem jobb egyelőre a legfejlettebb program sem az embernél.

(<https://qubit.hu/2019/12/17/a-mesterseges-intelligencia-ket-dolgot-nem-tud-jol-kerdezni-es-kiszamitani-az-emberi-viselkedest>)

- a. Melyek a mesterséges intelligencia pozitív és negatív alkalmazási lehetőségei? 5 pont
- b. Miért nem eredményesebbek az algoritmusok számításai az emberi kutatásnál? 5 pont
- c. Fogalmazza meg egy mondatban a szöveg témáját! 5 pont
- d. Fejtse ki véleményét 10–15 mondatban a mesterséges intelligencia előnyeiről és/vagy hátrányairól! 10 pont

Logikus gondolatvezetés, szövegkohézió, nyelvi igényesség, helyesírás 5 pont

Megjegyzés: A feladatok sorrendjének betartása nem kötelező. A terjedelem nem befolyásolja a pontozást.

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Írjon értekezést körülbelül két oldal terjedelemben **Indulatok és következményei a klasszikus modern epikában** címmel egy ön által választott magyar szépirodalmi mű (**Móricz Zsigmond: Tragédia, Sárarany vagy más olvasott mű**) alapján! Értekezését egyetlen irodalmi alkotás alapján írja meg, figyelembe véve az alábbi feladatsorban javasolt értelmezési szempontokat, de kiegészítheti ezeket más szempontokkal is!

- a. a választott epikus alkotás műfaji sajátosságai 5 pont
- b. az indulatok okai és következményei 5 pont
- c. a jellemábrázolás sajátosságai 5 pont
- d. a mű nyelvhasználata és stílusa 5 pont

Az értekezés megfogalmazási módja külön elbírálásban részesül, melynek szempontjai a logikus gondolatmenet, szövegkohézió, helyes fogalom- és nyelvhasználat, helyesírás, valamint az értekezés tartalmi és formai jegyeinek betartása. 10 pont

Megjegyzés: A szövegalkotásban nem kell figyelembe venni a szempontok sorrendjét. A terjedelem nem befolyásolja a pontozást.